

Spațiul românesc între diplomație și conflict în Evul Mediu și la începuturile Modernității

Schița lecției

1. Situația internațională între secolele XIV-XVIII
2. Relațiile Țărilor Române cu puterile vecine între secolele XIV-XV
3. Relațiile Țărilor Române cu puterile vecine între secolele XVI-XVIII
4. Principatele Române ca miză a problemei orientale

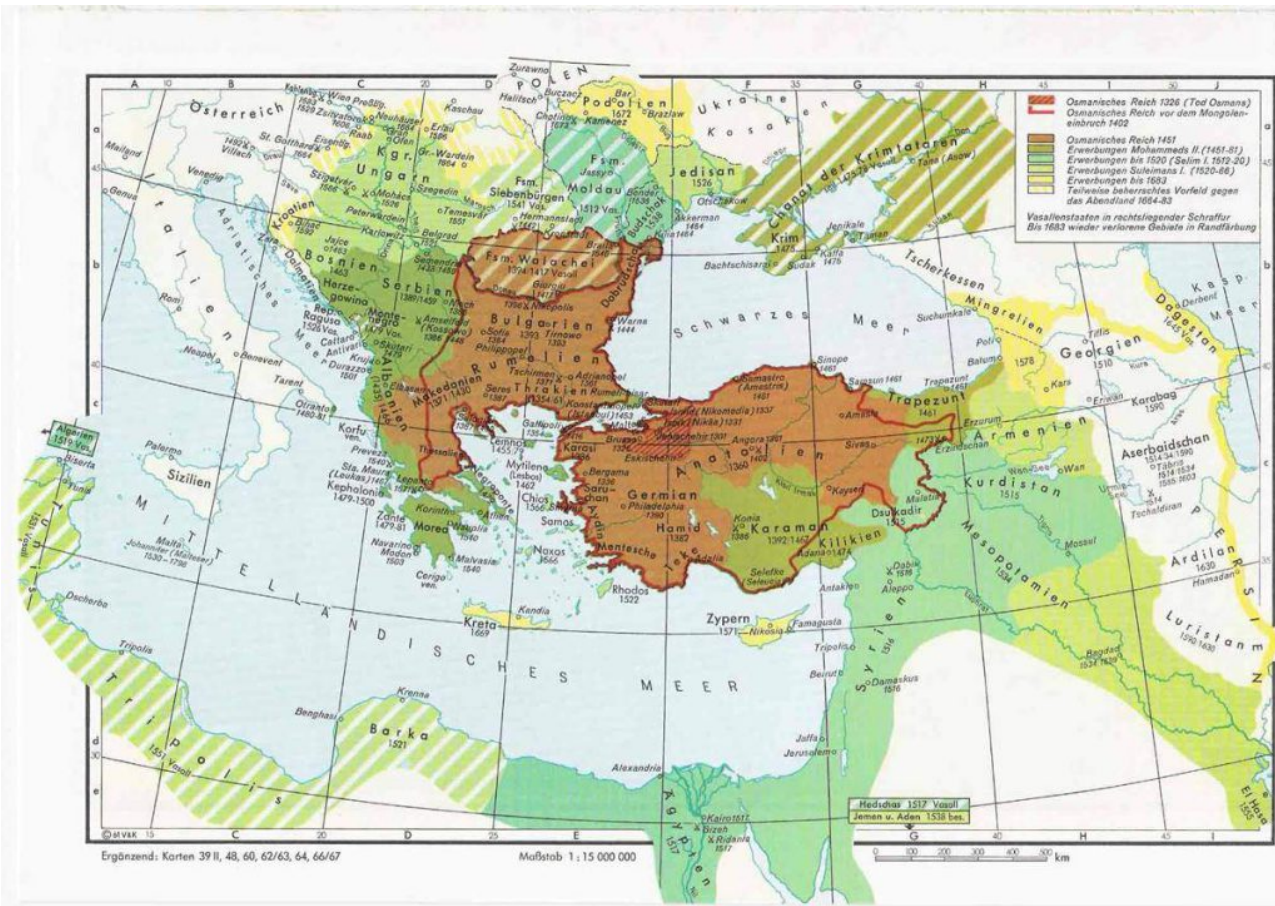
Situația internațională între secolele XIV-XVIII

- Țările Române se aflau în vecinătatea unor puteri care promovau politici expansioniste: Polonia (în nord), Ungaria (în vest), Imperiul Bizantin, respectiv Imperiul Otoman (în sud)
- obiectivele domnilor: menținerea autonomiei și apărarea integrității teritoriale a spațiului românesc
- mijloace folosite pentru realizarea obiectivelor: diplomatice (tratate) și militare (războaie)
- conflictele dintre voievozii români și Imperiul Otoman erau asimetrice → în majoritatea cazurilor, strategia domnilor români era una defensivă
- tactici folosite de domnii români: pârjolirea pământului, otrăvirea fântânilor, alegerea unui loc propice pentru bătălia finală (mlăștini, păduri, erau evitate bătăliile în câmp deschis)
- au fost momente când voievozii români au beneficiat de ajutorul altor state creștine → creștinii urmăreau oprirea ofensivei otomane la linia Dunării → "Cruciada Târzie"
- începând cu secolul al XVII-lea, acțiunile militare cad pe plan secund, lăsând locul acțiunilor diplomatice

- existența capitulațiilor (înțelegeri scrise între domnii români și sultani) → Țările Române își păstrau autonomia și instituțiile proprii, în schimbul recunoașterii suzeranității Imperiului Otoman
- când se aflau sub suzeranitatea Porții, Țările Române aveau următoarele obligații economice față de aceasta:
 - tribut / haraci (sumă de bani plătită în schimbul păcii)
 - peșcheș (cadouri pentru sultan și pentru marii dregători)
 - mucarer (mic sau mare - firman de reînnoire a domniei sau de confirmare a domnului)
 - aprovizionarea cu produse (cai, vite, oi, pește, miere, cereale, lemn etc.)

Principalele evenimente care au influențat politica externă a voievozilor români

- 1526: bătălia de la Mohacs → Ungaria este înfrântă de Imperiul Otoman
- 1541: Ungaria este transformată în pașalâc, iar Transilvania devine principat autonom sub suzeranitate otomană
- 1683: asediul Vienei → Imperiul Otoman eșuează în fața Imperiului Habsburgic
- 1699: tratatul de la Karlowitz → Imperiul Otoman pierde Transilvania în favoarea Austriei
- 1711: instaurarea regimului fanariot în Moldova (ultimul domn pământean a fost Dimitrie Cantemir)
- 1716: instaurarea regimului fanariot în Țara Românească (ultimul domn pământean a fost Ștefan Cantacuzino)

Țările Române între secolele XIV-XVI | sursa: gifex.com

Relațiile Țărilor Române cu puterile vecine între secolele XIV-XV

Mircea cel Bătrân

- a domnit în Țara Românească între anii 1386-1418
- a promovat o politică antimaghiară / antiotomană
- are relații bune cu Petru al II-lea, voievodul Moldovei
- 1388-1389: turcii ajung la linia Dunării → exista pericolul ca Dobrogea să intre sub stăpânire otomană → Mircea cel Bătrân anexează Dobrogea
- 1388-1389: Mircea cel Bătrân ocupă Amlașul, Făgărașul și Banatul de Severin
- 1389: Mircea cel Bătrân trimite un corp de oaste în sprijinul cneazului Lazăr al Serbiei în lupta de la Kosovo Polje împotriva otomanilor
- 10 decembrie 1389: Radom → Mircea încheie un tratat antimaghiar cu

Vladislav al II-lea Jagiello, regele Poloniei

- 20 ianuarie 1390: → reînnoirea tratatului munteano-polon de la Radom
- 1391: o oaste otomană devastează o parte a Țării Românești
- 1394/1395: bătălia de la Rovine → Mircea cel Bătrân îl învinge pe Baiazid, sultanul otoman

Bătălia de la Rovine a fost redată de cronicarul Mihail Moxa:

”Și fu război mare, cât se întuneca de nu se vedea văzduhul de mulțimea săgetelor, și mai pierdu Baiazit oastea lui cu totul, iar pașii și voievozii periră toți [...]. Așa de se vărsa sânge mult, cât era văile crunte, deci se săre Baiazit și fugi de trecu Dunărea.”

- 7 martie 1395: Brașov → tratat antiotoman încheiat între Mircea cel Bătrân și Sigismund de Luxemburg, regele Ungariei (primul document antiotoman din istoria românilor) → lui Mircea cel Bătrân îi era recunoscută autoritatea asupra Amlașului, Făgărașului și Banatului de Severin
- 17 mai 1395: confruntarea munteano-otomană de la Craiova → Mircea este părăsit de o parte a boierimii, fiind nevoit să-și împartă tronul cu Vlad I Uzurpatorul → au domnit vreme de doi ani împreună
- 1396: cruciada de la Nicopole → creștinii sunt înfrânți de turci
- 1396/1397: cu ajutorul lui Stibor de Stiboricz, voievodul Transilvaniei, Mircea cel Bătrân îl înlătură de la domnie pe Vlad I
- 1400: pătrunde în Moldova, îl alungă pe Iuga și-l înscăunează domn pe Alexandru cel Bun
- 1402: bătălia de la Ankara → Baiazid este luat în captivitate de către Timur Lenk, conducătorul mongolilor → Baiazid moare în 1403 → fiii săi se luptă pentru tron
- 1403: reînnoiește alianța cu Polonia
- 1403: Mircea îl susține pe Musa, fiul lui Baiazid → acesta ajunge sultan și îi acordă lui Mircea numeroase beneficii
- 1406: reînnoiește alianța antiotomană cu Ungaria
- 1413: Musa este înfrânt de fratele său Mahomed I → Mircea a sprijinit noi pretendenți împotriva sultanului, dar au fost înfrânți
- 1417: Imperiul Otoman ocupă Dobrogea → Mircea cel Bătrân începe să

plătească tribut (a fost primul voievod din spațiul românesc care a plătit tribut turcilor)

- a murit în 1418, fiind înmormântat la ctitoria sa, mănăstirea Cozia

Țara Românească în timpul lui Mircea cel Bătrân, fără Dobrogea

Cea mai mare întindere a Țării Românești din vremea lui Mircea cel Bătrân | sursa: wikipedia.org

Alexandru cel Bun

- a fost domnul Moldovei între anii 1400-1432
- prin politica externă promovată a reușit să mențină autonomia țării
- 1400: cu ajutorul lui Mircea cel Bătrân, preia tronul Moldovei de la fratele său Iuga
- 12 martie 1402: Alexandru cel Bun recunoaște suzeranitatea regelui Poloniei, Vladislav al II-lea Jagiello
- 1 august 1404: Camenița → Alexandru cel Bun depune personal jurământul de vasalitate față de Vladislav al II-lea Jagiello

- 6 octombrie 1407: Liov → Alexandru cel Bun repetă jurământul de vasalitate față de regele polon
 - 1410: bătălia de la Grunwald → oastea moldavă împreună cu armata polonă îi înving pe cavalerii teutoni → pe lângă ajutorul militar, Alexandru i-a acordat lui Vladislav al II-lea Jagiello și ajutor bănesc → drept răsplată, primește din partea acestuia Pocuția
 - 25 mai 1411: Roman → tratat de alianță încheiat între Moldova și Polonia
 - 15 martie 1412 → Lublau → Ungaria și Polonia încheie o înțelegere antiotomană → Moldova urma să fie împărțită între cele două puteri dacă nu lua parte la acțiune
 - 1415: reînnoirea tratatului de alianță moldo-polon
 - 1419: reînnoirea tratatului de alianță moldo-polon
 - 1420: Alexandru respinge primul atac otoman asupra Moldovei
 - 1422: bătălia de la Marienburg → forțele moldo-polone îi înving pe cavalerii teutoni
 - 1431: Alexandru cel Bun îl ajută pe Alexandru Aldea să ocupe tronul Țării Românești, înlăturându-l astfel pe Dan al II-lea
-

Iancu de Hunedoara

- a deținut următoarele funcții:
 - voievod al Transilvaniei: (1441-1446, 1448)
 - guvernator al Ungariei (1446-1453)
 - căpitan suprem al Ungariei (1453-1456)
- a promovat o politică antiotomană
- 1441: în Serbia → Iancu învinge trupele otomane conduse de Ishak, bey-ul de Semendria
- 1442: bătălia de pe Ialomița → Iancu obține victoria în fața turcilor
- 1443-1444: Campania cea lungă → cu ajutorul despotului sârb Gheorghe Brancovici și a domnului muntean Vlad Dracul, Iancu obține victorii la Melstica, Kunovica → turcii cer pace
- 1444: pacea de la Seghedin → conflictele dintre creștini și turci încetau vreme

de zece ani, iar unele teritorii creștine erau eliberate

- 1444: cruciada de la Varna → Vladislav I, regele Poloniei și al Ungariei rupe pacea → trupele creștine sunt înfrânte de cele otomane
 - 1448: bătălia de la Kossovopolje (Câmpia Mierlei) → deși a avut sprijinul lui Skanderberg (un conducător albanez), Iancu eșuează în fața trupelor conduse de sultanul Murad al II-lea
 - 1451: tratat de pace încheiat între Iancu de Hunedoara și Imperiul Otoman → 1453: noul sultan Mahomed al II-lea cucerește Constantinopolul → dispare Imperiul Bizantin
 - 1456: asediul Belgradului → Iancu respinge atacul otomanilor
 - a murit în 1456, de ciumă, în tabăra de la Zemun, fiind înmormântat în catedrala catolică din Alba Iulia
-

Vlad Țepeș

- a fost fiul lui Vlad Dracul și nepotul lui Mircea cel Bătrân
- a avut trei domnii în Țara Românească (1448, 1456-1462, 1476)
- a promovat o politică antiotomană
- 1448: profită de absența domnului muntean Vladislav al II-lea și ocupă tronul Țării Românești
- 1456: ocupă tronul Țării Românești cu ajutorul lui Iancu de Hunedoara
- 1457: îl ajută pe Ștefan cel Mare să ocupe tronul Moldovei
- 1458: îl ajută pe Matia Corvin să devină regele Ungariei
- 1459: refuză plata tributului
- 1460: încheie o alianță antiotomană cu Ungaria
- iarna anilor 1461/1462: atacă garnizoanele otomane de la gurile Dunării: Silistra, Hârșova, Turtucaia, Novigrad, Rahova
- 16/17 iunie 1462: atacul de noapte de la Târgoviște → armatele domnului muntean, îmbrăcate în haine turcești, au atacat tabăra otomană → victoria nu a putut fi fructificată, deoarece Vlad Țepeș nu a primit ajutorul convenit din partea regelui maghiar → se retrage în Transilvania, fiind închis de Matia Corvin la Vișegrad → Radu cel Frumos, fratele lui Vlad Țepeș, este pus domn

de către turci în Țara Românească

- decembrie 1476: Vlad Țepeș moare

Ștefan cel Mare

- a fost fiul lui Bogdan al II-lea și nepotul lui Alexandru cel Bun
- a fost asociat la domnie încă din timpul tatălui său (1450-1451)
- a domnit în Moldova (1457-1504)
- a promovat o politică antiotomană, antimaghiară și antipolonă
- 12 aprilie 1457: bătălia de la Doljești → cu ajutorul lui Vlad Țepeș, Ștefan cel Mare îl învinge pe Petru Aron și devine domn al Moldovei
- 1459: tratatul de la Overchelăuți → Ștefan recunoaște suzeranitatea regelui polon → primește Hotinul în schimb (1462), iar Petru Aron era alungat din Polonia (se refugiază în Ungaria)
- 1465: anexează cetatea Chilia de la maghiari
- 1467: bătălia de la Baia → Ștefan cel Mare îl învinge pe Matia Corvin, regele Ungariei
- 1471: bătălia de la Soci → Ștefan cel Mare îl învinge pe Radu cel Frumos
- 1473: Ștefan pătrunde în Țara Românească și-l pune domn pe Laiotă Basarab
- 1473: refuză plata tributului
- 10 ianuarie 1475: bătălia de la Vaslui (Podul Înalt) → Ștefan cel Mare îi învinge pe turcii conduși de Suleyman pașa → Ștefan cere ajutorul principilor europeni, însă fără succes
- 1475: tratat de alianță antiotomană încheiat între Moldova și Ungaria
- 1476: Ștefan pătrunde în Țara Românească și-l înlocuiește pe Laiotă Basarab cu Vlad Țepeș
- 1476: bătălia de la Războieni (Valea Albă) → Ștefan cel Mare este învins de otomani
- 1480: tratat de pace între Moldova și Imperiul Otoman
- 1484: otomanii ocupă Chilia și Cetatea Albă
- 1485: Colomeea → Ștefan depune personal jurământul de credință regelui polon Cazimir al IV-lea, cu scopul de a obține ajutor polonez pentru a recuceri

Cetatea Albă și Chilia de la otomani

- 1486-1487: Ștefan încheie un nou tratat de pace cu turcii → reia plata tributului
- 1489: a fost reînnoit tratatul de alianță antiotomană încheiat cu Ungaria → Ștefan primește în schimb cetatea Ciceului și Cetatea de Baltă (ambele în Transilvania)
- 1490: Ștefan ocupă Pocuția (teritoriu care aparținea Poloniei)
- 1497: Codrii Cosminului → Ștefan cel Mare îi învinge pe polonezii conduși de Ioan Albert
- 1499: tratatul de la Hârlău → suzeranitatea Poloniei asupra Moldovei era înlăturată
- a murit în 1504, fiind înmormântat la ctitoria sa, mănăstirea Putna
- a fost canonizat de Biserica Ortodoxă Română în 1992 → Binecredinciosul Voievod Ștefan cel Mare și Sfânt (2 iulie)

Statele medievale românești în secolul XIV - prima jumătate a secolului XV

Relațiile Țărilor Române cu puterile vecine între secolele XVI-XVIII

Mihai Viteazul

- a fost primul voievod român care a unit cele trei Țări Române
- a fost domnul Țării Românești între anii 1593-1601
- a fost principele Transilvaniei între anii 1599-1600
- a fost domnul Moldovei în 1600
- a obținut scaunul domnesc cu ajutor turcesc
- a promovat o politică antiotomană
- 13 noiembrie 1594: a lichidat forțele otomane și creditorii turco-levantini din București
- decembrie 1594 - ianuarie 1595: atacă cetățile ocupate de turci: Giurgiu, Cetatea de Floci, Hârșova, Silistra
- ianuarie 1595: Mihai îi învinge pe tătari la Putineiu și Stănești
- 20 mai 1595: Alba Iulia → Mihai recunoaște suzeranitatea lui Sigismund Bathory, principele Transilvaniei → Biserica Ortodoxă din Transilvania intra sub jurisdicția mitropolitului Țării Românești
- 13/23 august 1595: bătălia de la Călugăreni → Mihai Viteazul îl învinge pe Sinan pașa
- 25 octombrie 1595: Giurgiu → Mihai îi învinge pe otomani
- 1596: Mihai îi învinge pe turci la Plevna, Vidin și Babadag
- 1597: tratat de pace între Țara Românească și Imperiul Otoman → turcii îi recunosc domnia pe viață lui Mihai Viteazul în schimbul acceptării suzeranității otomane și a plății tributului
- 9/19 iunie 1598: Târgoviște → tratat de alianță antiotomană între Mihai Viteazul și Rudolf al II-lea Habsburg, împăratul Imperiului Habsburgic
- 18/28 octombrie 1599: bătălia de la Șelimbăr → Mihai Viteazul îl învinge pe Andrei Bathory → ocupă Transilvania
- martie 1600: Mihai Viteazul îl alungă pe Ieremia Movilă din fruntea Moldovei pe care o ocupă → **prima unire politică a celor trei Țări Române realizată de un voievod român**

- 18/28 septembrie 1600: Mirăslău → nobilimea maghiară din Transilvania împreună cu generalul Basta îl înving pe Mihai → Mihai pierde Transilvania
- octombrie 1600: hatmanul polon Jan Zamoyski pătrunde în Moldova și-l repune domn pe Ieremia Movilă → își continuă drumul în Țara Românească
- octombrie 1600: Mihai Viteazul este învins de către polonezi la Bucov și Curtea de Argeș → este părăsit de boieri, care i se supun lui Simion Movilă, fratele lui Ieremia Movilă → Mihai Viteazul pierde toate cele trei Țări Române
- după ce a pierdut cele trei Țări Române, Mihai Viteazul a mers la Praga pentru a cere ajutor împăratului Rudolf al II-lea → după ce nobilimea maghiară l-a alungat pe generalul Basta și l-au repus pe Sigismund Bathory în fruntea Transilvaniei, împăratul austriac hotărăște să-l ajute pe Mihai, ordonându-i generalului Basta să colaboreze cu el pentru alungarea principelui Bathory
- 3/13 august 1601: Guruslău → Mihai și Basta îl înving pe Sigismund Bathory
- august 1601: boierii munteni îl alungă pe Simion Movilă și-l recunosc domn pe Mihai Viteazul → exista șansa ca Mihai să readucă Transilvania sub ascultarea sa
- 9/19 august 1601: tabăra de lângă Turda → Mihai Viteazul este asasinat din ordinul generalului Basta, care avea acordul Curții de la Viena

Țările Române în vremea lui Mihai Viteazul

Gabriel Bethlen

- a fost principele Transilvaniei între anii 1613-1629
- a promovat o politică antihabsburgică, deoarece dorea să obțină coroana Ungariei
- a urmărit realizarea unui regat protestant al Daciei prin unirea Țărilor Române, încercând să-i convertească pe românii ortodocși la protestantism
- a încheiat tratate de alianță cu domnii Țării Românești și Moldovei, Radu Mihnea și Ștefan Tomșa al II-lea
- i-a ajutat pe turci în luptele cu polonezii
- s-a implicat în Războiul de 30 de ani, luptând împotriva Austriei
- a murit în 1629

Gheorghe Rákóczi I

- a fost principele Transilvaniei între anii 1630-1648
 - a promovat o politică antihabsburgică și antiotomană
 - a încercat să constituie o ligă antiotomană formată din Țările Române și Polonia, însă proiectul a eșuat din cauza politicii filoturce promovate de Seimul polonez
 - l-a ajutat pe Matei Basarab să ocupe tronul Țării Românești
 - a încheiat tratate de alianță cu domnii Țării Românești și Moldovei, Matei Basarab și Vasile Lupu
 - s-a implicat în Războiul de 30 de ani, luptând împotriva Imperiului Habsburgic
 - a participat la încheierea păcii din Westfalia în 1648 → Transilvania și-a mărit prestigiul pe plan extern
 - a murit în 1648
-

Gheorghe Rákóczi al II-lea

- a fost principele Transilvaniei între anii 1648-1660
- a încercat să cucerească Polonia
- a promovat o politică antiotomană
- a încheiat tratate de alianță cu domnii Țării Românești (Matei Basarab, Constantin Șerban și Mihnea al III-lea) și Moldovei (Gheorghe Ștefan)
- l-a ajutat pe Gheorghe Ștefan să obțină tronul Moldovei, detronându-l pe Vasile Lupu
- a atacat Polonia, însă nu a reușit să se impună
- a luptat împotriva Imperiului Otoman, fiind învins de aceștia în bătălia de la Gilău-Florești
- a murit în 1660

Șerban Cantacuzino

- a fost domnul Țării Românești între anii 1678-1688
- a promovat o politică externă de echilibru
- urmărirea alungării turcilor din Europa
- a încheiat un tratat de alianță cu principele Transilvaniei, Mihály Apafi
- a purtat tratative cu Imperiul Habsburgic, Polonia și Rusia
- a murit în 1688

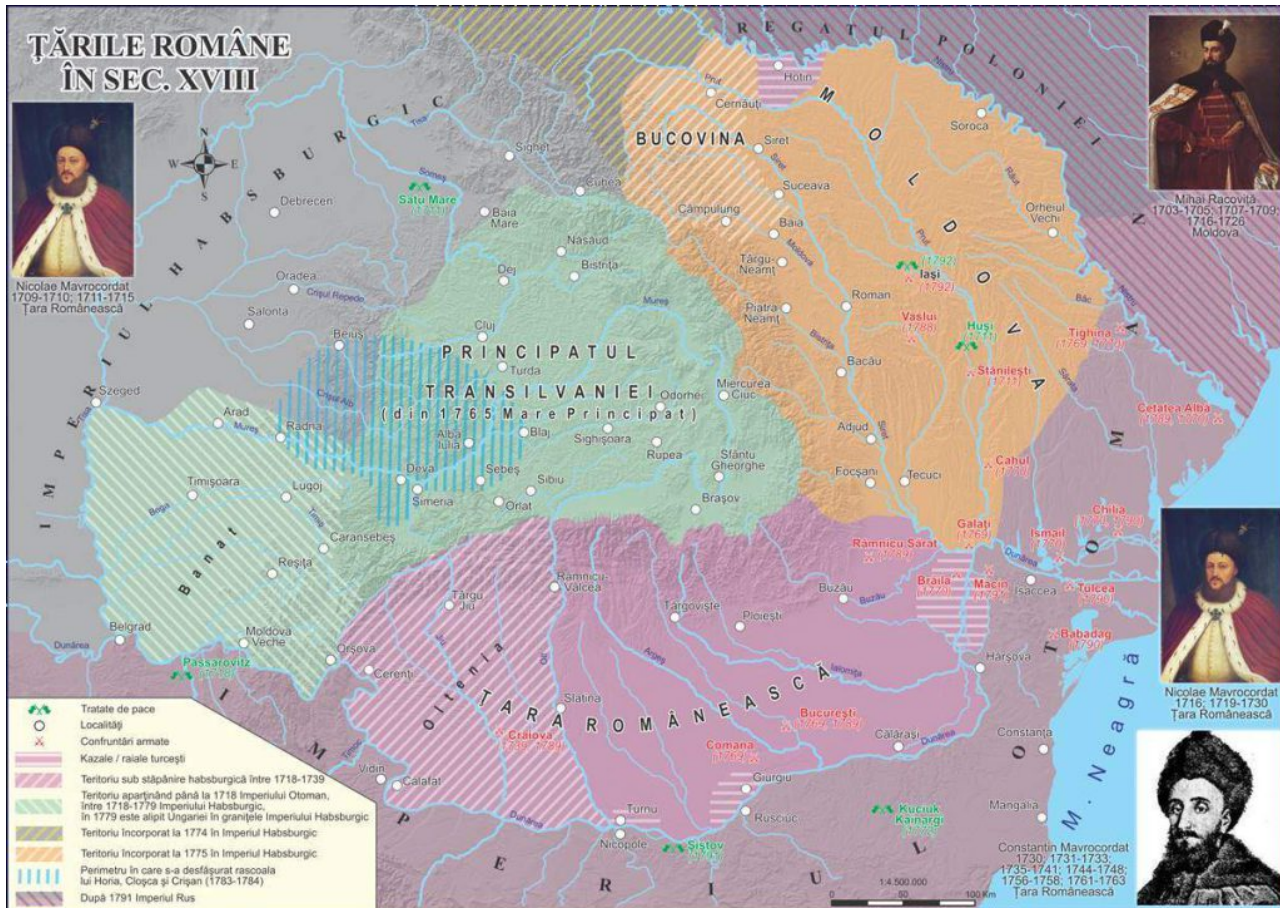
Tările Române între secolele XVII-XVIII

Constantin Brâncoveanu

- a fost domnul Țării Românești între anii 1688-1714
 - a promovat o politică externă de echilibru, oscilând între Imperiul Otoman, Austria și Rusia
 - a purtat tratative cu regele Poloniei, însă nu s-au finalizat
 - a contribuit la instalarea ginerelui său, Constantin Duca, pe tronul Moldovei
 - 11 august 1690: bătălia de la Zărnești → Constantin Brâncoveanu îi învinge pe austrieci
 - 1709: încheierea unei convenții secrete cu Rusia, prin care voievodul muntean se obliga să-l sprijine pe țar cu un corp de oaste de 20.000 de oameni în eventualitatea unui conflict cu turcii
 - în războiul ruso-turc din 1710-1711, Constantin Brâncoveanu a adoptat o politică de expectativă → a fost trădat de spătarul Toma Cantacuzino, comandantul cavaleriei muntene, care a trecut de partea rușilor → Imperiul Otoman a învins → Constantin Brâncoveanu a fost mazilit și decapitat
 - a murit în 1714
-

Dimitrie Cantemir

- a avut două domnii în Moldova: martie - aprilie 1693 și 1710-1711
- a promovat o politică antiotomană
- a urmărit ocuparea tronului Țării Românești
- 13 aprilie 1711: Luțk → tratat antiotoman încheiat cu Rusia
- 1710-1711: război ruso-turc → Dimitrie Cantemir sprijină Rusia → trupele moldo-ruse sunt înfrânte de turci în bătălia de la Stănilești (18-22 iulie 1711)
- a murit în 1723

Țările Române în secolul XVIII

Principatele Române ca miză a problemei orientale

problema (criza) orientală = încercarea Marilor Puteri europene de a împărți (Austria, Rusia) sau de a menține (Franța, Anglia) Imperiul Otoman (care devenise "omul bolnav" al Europei)

Cauzele crizei orientale

- 1683: cel de-al doilea asediu asupra Vienei finalizat cu înfrângerea turcilor de către austrieci
- politica expansionistă promovată de Rusia, care se declara apărătoarea ortodoxiei (panortodoxism) și a slavilor (panslavism) din Balcani
- politica expansionistă promovată de Imperiul Habsburgic

- luptele de eliberare națională duse de popoarele aflate sub stăpânire otomană

Conflicte

▪ **1710-1711: războiul ruso-turc**

- Cauze: politica expansionistă a Rusiei
- Bătălii: în Moldova (Stănilești - 18-22 iulie 1711)
- Urmări: turcii au învins → pacea de la Vadu Hușilor → Rusia pierdea cetatea Azov, iar în Moldova era instaurat regimul fanariot prin numirea lui Nicolae Mavrocordat

▪ **1716-1718: războiul austro-turc**

- Cauze: turcii voiau modificarea tratatului de la Karlowitz din 1699, care prevedea cedarea Ungariei și Transilvaniei în favoarea habsburgilor
- Bătălii: în Serbia, Transilvania, Țara Românească
- Urmări: austriecii au învins → s-a încheiat pacea de la Passarowitz (iulie 1718) → Imperiul Otoman ceda austriecilor Belgradul, Banatul Timișoarei și Oltenia

▪ **1735/1736-1739: războiul ruso-austro-turc**

- Cauze: raidurile tătărești în Ucraina
- Bătălii: în Crimeea, Moldova, Țara Românească, Balcani
- Urmări: turcii au învins → pacea de la Belgrad (septembrie 1739) → Austria ceda Porții Oltenia, iar Rusia renunța la dreptul de a deține nave de război în Marea Neagră și în Marea Azovului

▪ **1768-1774: războiul ruso-turc**

- Cauze: masacrul comis de cazaci, aliații rușilor, în Balta
- Bătălii: în Ucraina, Siria, Egipt
- Urmări: rușii au învins → pacea de la Kuciuk-Kainargi (iulie 1774) → Imperiul Otoman pierde Hanatul Crimeii, care devine independent, urmând a fi anexat de Rusia în 1783; în 1775 Austria anexează nordul Moldovei (Bucovina)

▪ **1787-1791/1792: războiul austro-ruso-turc**

- Cauze: dorința turcilor de a recupera Crimeea
- Bătălii: în Crimeea, Moldova, Țara Românească, Balcani

- Urmări: austriecii au fost învinși → pacea de la Șistov (august 1791) → austriecii au renunțat la teritoriile cucerite cu excepția Orșovei; rușii au învins → pacea de la Iași (ianuarie 1792) → turcii recunosc anexarea Crimeii de către Rusia, care primește și teritoriul dintre Bug și Nistru
- **1806-1812: războiul ruso-turc**
 - Cauze: schimbarea domnilor fanarioți rusofili din Moldova și Țara Românească, ocuparea Țărilor Române de trupele țariste
 - Bătălii: la N și S de Dunăre
 - Urmări: rușii au învins → pacea de la București (mai 1812) → Rusia a obținut Basarabia (teritoriul dintre Prut și Nistru)
- **1828-1829: războiul ruso-turc**
 - Cauze: Poarta nu a respectat prevederile convenției de la Akkerman din 1826 (principatele române reveneau la domniile pământene, armata otomană se retrăgea din principate)
 - Bătălii: în Moldova, Țara Românească (Brăila), Balcani, Caucaz
 - Urmări: rușii au învins → tratatul de la Adrianopol (septembrie 1829) → Rusia devine putere protectoare a Țărilor Române